

12 JANUARI 2014 – DOOPSEL VAN CHRISTUS

EERSTE LEZING

JESAJA 42, 1-4.6-7

Zo spreekt de Heer: „Dit is mijn dienaar die Ik ondersteun, mijn uitverkorene in wie Ik behagen schep: mijn geest stort Ik over hem uit, gerechtigheid laat hij stralen over de volken. Hij roept niet, hij schreeuwt niet en op straat verheft hij zijn stem niet. Het geknakte riet zal hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven, in waarheid zal hij de gerechtigheid laten stralen. Onvermoeid en ongebroken zal hij op aarde gerechtigheid laten zegevieren: de verre kusten zien uit naar zijn leer.”

„Ik, de Heer, roep u in gerechtigheid, Ik neem u bij de hand en waak over u en maak u voor de mensen tot het teken van mijn verbond en tot een licht voor de volken. Blinden zult gij de ogen openen, gevangenen uit hun kerker bevrijden en uit de gevangenis allen die in duisternis zitten.”

TWEEDE LEZING

HANDELINGEN DER APOSTELEN 10, 34-38

In die tijd nam Petrus het woord en sprak: „Nu besef ik pas goed, dat er bij God geen aanzien van persoon bestaat, maar dat, uit welk volk ook, ieder die Hem vreest en het goede doet Hem welgevallig is.”

„Het woord heeft Hij tot de zonen van Israël gezonden, toen Hij door Jezus Christus de blijde boodschap van vrede verkondigde: ‘Deze is de Heer van allen.’ Gij weet wat er overal in Judea gebeurd is; hoe Jezus van Nazaret zijn optreden begon in Galilea na het doopsel dat Johannes predikte, en hoe God Hem gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht. Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem.”

EVANGELIE

MATTEUS 3, 13-17

In die tijd kwam Jezus uit Galilea naar de Jordaan tot Johannes om zich door hem te laten dopen. Maar Johannes wilde Hem tegenhouden met de woorden: „Ik heb úw doopsel nodig, en Gij komt tot mij?”

Jezus antwoordde: „Laat het nu zijn; want zo past het ons al wat is vastgesteld te volbrengen.” Toen liet Johannes Hem toe.

Nadat Jezus gedoopt was, steeg Hij terstond uit het water. En zie, daar ging de hemel open en Hij zag de Geest Gods neerdalen in de gedaante van een duif en over zich komen. En een stem uit de hemel sprak: „Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

Zalving ten leven

NA DE ZONDAG waarop het verhaal van de Wijzen uit het oosten is gelezen, hebben we nu opnieuw te maken met een zondag die in het teken staat van de openbaring van de Heer. Want wanneer Jezus door Johannes gedoopt wordt, openbaart een stem uit de hemel wie deze Jezus is en waartoe Hij geroepen wordt. Voor de Wijzen is de ster het teken dat ze ontvangen: Jezus is het Licht dat opgaat te midden van de duisternis waarin de wereld gedompeld is. Als Jezus gedoopt wordt, is de nederdaling van de Geest het teken: Jezus ontvangt kracht (tweede lezing) om zijn drievoudige zending te kunnen volbrengen.

De eerste lezing uit het boek Jesaja kan men lezen als een programma voor Jezus: hier staat te lezen wat de zending, die Hij ontvangt bij zijn doopsel door Johannes, zal inhouden. De eerste lezing spreekt natuurlijk allereerst over de dienaar, dat wil zeggen de profeet die door GOD geroepen wordt om het volk uit de Babylonische ballingschap te leiden. Het is belangrijk zich die lezing goed eigen te maken. Neem de woorden in de mond, zin voor zin, en proef welke ingrediënten daarin zitten en wat die oproepen.

De lezing bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt de dienaar bij ons binnengeleid: hij is de uitverkorene die Gods wil zal doen en die daartoe zijn Geest ontvangt. Drie kwalificaties typeren de zending van de dienaar: hij zal niet met geweld te werk gaan (met groep en getier), hij zal de gekwetste mensen niet voor zijn doeleinden gebruiken of misbruiken, maar hij zal hen juist dienen, hij zal vanuit een totale zelfgave de gerechtigheid van GOD laten zegevieren. In het tweede deel vernemen we dat GOD de dienaar tot een teken stelt: een teken van zijn verbond met het volk Israël, en dat betekent meteen ook dat hij een licht zal zijn voor alle volken. Die dienaar is in alle opzichten een profeet: iemand die niet zichzelf waarmaakt, maar iemand die de heilswil van GOD ten uitvoer zal brengen. Wat is die wil van GOD? Dat het verblinde volk zal zien, dat het geknechte volk een bevrijdende uittocht zal maken, zoals destijds onder Mozes.

De evangelielezing moeten we als een transparant boven de eerste lezing schuiven. De twee teksten verhelderen elkaar en lichten elkaar toe. In het evangelie horen we hoe Jezus zich invoegt in een bestaande beweging, die van Johannes de Doper. Jezus is niet ‘op eigen houtje’ begonnen. Hij sluit zich aan bij een bekeringsbeweging die aangestuurd wordt door een groot profeet. Die profeet heet Johannes. Jezus wil zich aansluiten bij wat Johannes begonnen is. En gaandeweg herkent Johannes Jezus als zijn meerdere: „Ik heb uw doopsel nodig en Gij komt tot mij?” Jezus antwoordt dat dit alles zo juist moet gebeuren, want alleen zo kan wat GOD wil (zijn gerechtigheid) vaste grond onder de voeten krijgen.

Wanneer Jezus gedoopt is, wordt Hij overschaduwd door de heilige Geest. Die Geest is beweeglijk, puur, en in zekere zin argeloos – zoals een duif. En terwijl dat gebeurt, klinkt er een stem uit de hemel. Die hemelse openbaring vertelt ons wie deze Jezus is en wat zijn opdracht inhoudt. Hij is allereerst „mijn Zoon”, zoals ook koning David en de andere koningen genoemd werden (Psalm 2). Vervolgens is Hij „de veelgeliefde”, zoals ook Isaak genoemd werd, de zoon van de belofte (Genesis 22). En ten derde is Hij degene die Gods welbehagen realiseert, en wel als de dienaar uit de eerste lezing (Jesaja 42). Jezus is dus de zoon van de belofte en als zodanig ook zoon van Abraham, Hij is de koningszoon en als zodanig de gezalfde, en Hij is de profeet die het programma van de jesajaanse dienaar zal uitvoeren – en die drie typeringingen horen samen. Deze openbaring is bijna te groot om zomaar te bevatten, want hoe zal Jezus dat waarmaken? Die vraag brandt vanaf nu op de lippen van de leerlingen die Jezus zal roepen. Want Hij zal die opdracht niet alleen, als een solitaire profeet, vervullen. Zoals Hij zich aansloot bij wat Johannes op gang had gebracht, zo zal Hij leerlingen zoeken die samen met Hem de messiaanse weg zullen bewandelen, ten einde toe. Dat is alvast zo prachtig aan Jezus: Hij is niet de eenzame Zoon van GOD, juist omdat Hij ook altijd de zoon van zijn volk wil zijn. Jezus heeft zijn wortels en daarvan zijn de Dienaar, David en Isaak de getuigen.

De tweede lezing geeft een mooie samenvatting van waar het deze zondag over gaat. Het is een klein credo, uit de mond van Simon Petrus. Jezus is als messias tot „de zonen van Israël” gezonden en daardoor is Hij tevens „de Heer van allen”. En bij wijze van samenvatting van de drievoudige opdracht van Jezus horen we Simon Petrus zeggen dat GOD Jezus „gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht”. En dat is een zalving ten leven, want Jezus wil al wie gekwetst is, genezen.